

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 291/2026-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Lacko & Partners s.r.o., Miletičova 46, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/6/2021 a uzneseníu Okresného súdu Žilina sp. zn. 27C/6/2021 zo 17. februára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27C/6/2021. Súčasne sa domáha vyslovenia porušenia svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 27C/6/2021 zo 17. februára 2026. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil uznesenie okresného súdu a prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 18 275 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnuté konanie, ktorého predmetom je určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, bolo začaté 21. januára 2021 podaním žaloby žalobcu proti sťažovateľovi ako žalovanému. Okresný súd vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 27C/6/2021 z 22. februára 2023, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I) a žalovanému (sťažovateľovi) priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II). Na odvolanie

žalobcu zo 6. júla 2023 Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 9Co/171/2023 z 25. júna 2024 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po vrátení veci okresný súd nariadil pojednávanie na 4. december 2024, ktoré sťažovateľ žiadal odročiť na skorší termín, čomu okresný súd vyhovel a nový termín nariadil na 18. november 2024. Predmetné pojednávanie bolo následne odročené na 5. február 2025 s tým, že strany predložia otázky pre znalcov, čo žalobca zrealizoval 4. decembra 2024 a sťažovateľ 9. decembra 2024.

3. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 5. februára 2025 a bolo odročené na 28. apríl 2025 s tým, že sa uskutoční výsluch znalcov. Predmetné pojednávanie sa napokon neuskutočnilo a bolo odročené na 30. jún 2025, ktoré sa riadne konalo.

4. Následne okresný súd rozhodol o priznaní svedočného, bolo doručené vyjadrenie žalobcu po pojednávaní a následné stanovisko sťažovateľa k vyjadreniu žalobcu. Okresný súd uznesením zo 17. februára 2026 nariadil doplnenie dokazovania vyžiadaním listín na základe návrhov žalobcu, ktorým dosiaľ nevyhovel. Na základe uvedeného okresný súd adresoval sťažovateľovi výzvu na predloženie dokladu o zaplatení kúpnej ceny, ktorý predložil 10. marca 2026, ako aj výzvu žalobcovi na vydanie úverovej dokumentácie.

5. Sťažovateľ sa k uzneseniu okresného súdu vyjadril 27. apríla 2026, argumentujúc sudcovskou koncentráciou konania, porušovaním rovnosti strán, ako aj porušovaním prístupu k súdu, keďže vykonávaním neehospodárneho dokazovania, ktoré nie je spôsobilé prispieť k meritórnemu rozhodnutiu, okresný súd spôsobuje prieťahy v konaní. Okrem uvedeného dôvodom zrušenia rozsudku okresného súdu bolo jeho nedostatočné odôvodnenie.

6. V napadnutom konaní do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté nebolo, keďže okresný súd po vrátení veci krajským súdom riadne nekoná, resp. koná nesústredene, pokiaľ vykonáva dokazovanie bez relevancie k výsledku konania. Už samotné zrušenie rozsudku okresného súdu je potrebné hodnotiť ako neefektívnu činnosť okresného súdu.

7. V súvislosti s napadnutým konaním podal žalobca 23. septembra 2024 ústavnú sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorej ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 658/2024 z 19. decembra 2024 čiastočne vyhovel a priznal mu finančné zadost'účinenie vo výške 1 500 eur. Následne sťažovateľ podal 4. februára 2025 obsahovo takmer identickú ústavnú sťažnosť, ktorej ústavný súd čiastočne vyhovel nálezom sp. zn. IV. ÚS 88/2025 z 25. marca 2025 a priznal sťažovateľovi finančné zadost'účinenie vo výške 500 eur s odôvodnením, že sťažovateľ čiastočne zapríčinil prieťahy v konaní žiadosťou o odročenie pojednávania nariadeného na 4. december 2024. Sťažovateľ však požiadal o skorší termín pojednávania z osobných dôvodov, čomu okresný súd vyhovel, čím, naopak, urýchlil konanie o 16 dní.

8. Odlišne priznaným finančným zadost'účením spôsobeným zrejme okolnosťou, že o predmetných sťažnostiach rozhodovali odlišné senáty ústavného súdu, vznikla sťažovateľovi podľa jeho názoru možnosť domáhať sa proti ústavnému súdu antidiskriminačnou žalobou zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške rozdielu priznaného finančného zadost'účinenia, a preto sťažovateľ dúfa, že ústavný súd pri rozhodovaní o aktuálnej ústavnej sťažnosti posúdi celé napadnuté konanie, na tento rozdiel prihliadne a predíde tak prípadnému súdnemu konaniu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zbytočnými prietahmi okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý koná neprimerane dlho (viac ako päť rokov) bez existencie prekážky, ktorá by jeho zdĺhavé konanie ospravedlňovala. Okrem toho výsledok sporu má pre sťažovateľa ekonomický aj satisfakčný význam. Sťažnosť sťažovateľa tiež smeruje proti uzneseniu o doplnení dokazovania, s ktorým sťažovateľ nesúhlasí a považuje ho za nesprávne a neefektívne rozhodnutie, ktoré predlžuje jeho právnu neistotu.

II.1. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu:

10. K tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd uvádza, že existenciu zbytočných prietáhov v napadnutom konaní v kontexte identických označených práv už posudzoval, a to na základe predchádzajúcich ústavných sťažností žalobcu, ako aj sťažovateľa. Vo vzťahu k žalobcovi ústavný súd rozhodol prvýkrát čiastočne vyhovujúcim nálezom sp. zn. I. ÚS 658/2024 z 19. decembra 2024 a následne aj uznesením sp. zn. IV. ÚS 188/2026 z 24. marca 2026 (právoplatným 9. apríla 2026), ktorým odmietol jeho sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, poukazujúc na postup okresného súdu v napadnutom konaní po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 658/2024, v ktorom porušenie označených práv žalobcu nevidel. Súčasne o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd meritórne rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 88/2025 z 25. marca 2025 (právoplatným 31. marca 2025).

11. Ústavný súd konštatuje, že aktuálna ústavná sťažnosť bola doručená po jednom roku a jednom mesiaci od právoplatnosti skoršieho rozhodnutia vo veci sťažovateľa. Ústavný súd teda vo vzťahu k napadnutému postupu okresného súdu konštatuje identickosť predmetu konania s vecou sp. zn. IV. ÚS 88/2025, čo pri existencii právoplatného meritórneho rozhodnutia ústavného súdu, ktorým boli konštatované prietahy v konaní (návrhu bolo v jeho podstate vyhovené), predstavuje prekážku rozhodnutej veci (*res iudicata*) pre obdobie do právoplatnosti predmetného nálezu. Táto okolnosť predstavuje dôvod neprípustnosti ústavnej sťažnosti podľa § 55 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a tým aj dôvod na jej odmietnutie v tejto časti podľa § 56 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Predmetom posúdenia postupu okresného súdu ústavným súdom tak môže byť len obdobie od nadobudnutia právoplatnosti nálezu sp. zn. IV. ÚS 88/2025 z 25. marca 2025, teda obdobie od 31. marca 2025.

12. V prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 38 ods. 2 listiny (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd takéto ústavné sťažnosti odmieta ako zjavne neopodstatnené, ak celková dĺžka konania pred súdom nesignalizuje reálnu možnosť zbytočných prietáhov, resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti v čase jej podania nepreukázali takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola

ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie. K iným dôvodom zakladajúcim záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci (súdu), ktorá je vždy posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 584/2024).

13. V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd zároveň uvádza, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 550/2020). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (II. ÚS 489/2023).

14. V prejednávanom prípade napadnuté konanie trvá od nadobudnutia právoplatnosti nálezu približne rok a jeden mesiac. Ústavný súd túto dĺžku trvania napadnutého konania považuje za ústavnoprávne akceptovateľnú. K uvedenému záveru dospel aj s poukazom na to, že vo veci boli v rozhodnom (tu posudzovanom) období uskutočnené dve pojednávania (5. februára 2025 a 30. júna 2025) a ani v ďalšom období nie je možné konštatovať nečinnosť okresného súdu, ktorý vydal uznesenie o doplnení dokazovania a následne zasielal sporovým stranám výzvy na doloženie dokladov potrebných pre rozhodnutie vo veci, na základe ktorých bude môcť vo veci nariadiť nový termín pojednávania. Pokiaľ sa aj *prima facie* môže javiť, že od vykonania posledného pojednávania (30. júna 2025) bol okresný súd nečinný, aktuálny stav napadnutého konania taký dojem vyvracia. Okresný súd vykonal/vykonáva úkony smerujúce k vykonaniu ďalšieho pojednávania, resp. k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Uvedené posúdenie totožného obdobia postupu okresného súdu v napadnutom konaní vyplýva aj z uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 188/2026 z 24. marca 2026, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť žalobcu ako zjavne neopodstatnená. Také právne závery sú v plnom rozsahu aplikovateľné aj vo veci sťažovateľa, aj keď je v napadnutom konaní protistranou (žalovaným), preto ústavný súd vo vzťahu k bazálnej meritórnej otázke v jej podstate (konštatácia porušenia uplatňovaných práv alebo jej nedôvodnosť) nevidel dôvod posúdiť okolnosti aktuálne prejednáwanej veci odlišne.

15. Pokiaľ sťažovateľ v súvislosti so zbytočnými prieťahmi v postupe okresného súdu namieta aj porušenie práva na súdnu ochranu, ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej k vysloveniu porušenia základného práva na spravodlivý proces môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prieťahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmet konania, teda to, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti – *denegatio iustitiae* (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – *a contrario*). Absencia vyslovenia existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní preto neodôvodňuje záver o odmietnutí spravodlivosti vzhľadom aj na celkovú dĺžku konania, a to v dvoch inštanciách (kasácia je bežným, aj keď neželaným inštančným postupom, ktorý má svoje individuálne špecifiká najmä vo vzťahu k právne nezjednotiteľným skutkovým posúdeniam).

16. S poukazom na uvedené preto ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Ak sťažovateľ poukazuje na rozdielnosť priznaného finančného zadosťučinenia ústavným súdom (prechádzajúcimi náleznami) oproti žalobcovi, ústavný súd dodáva, že posúdenie každej ústavnej sťažnosti je vysoko individuálne, pričom určitú odlišnosť spôsobuje už samotné rozdielne procesné postavenie sťažovateľa, ktorý je v spore žalovaným (odlišnosť sa týka sprievodného aspektu výšky priznaného primeraného finančného zadosťučinenia, nie primárnej otázky zbytočných prietahov, resp. rozhodovania v primeranej lehote – k tomu pozri odsek 14 *in fine*).

18. Ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prietahom.

II.2. K namietanému porušeniu práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu:

19. Predpokladom pre záver o porušení základného práva na súdnu a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého obsah je v zásade zhodný) je také porušenie, ktoré nie je napravitelné alebo odstrániteľné procesným postupom všeobecného súdu vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami podľa Civilného sporového poriadku. Pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, ústavný súd ďalej poukazuje na to, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie je „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok. Záver o tom, či bolo napadnuté konanie orgánu verejnej moci spravodlivé ako celok, je závislý od priebehu konania a konečného rozhodnutia. Ústavný súd môže vyhovieť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie práva na spravodlivý proces zásadne iba po zistení, že v dôsledku sťažovateľom tvrdených a ústavným súdom zistených relevantných procesných pochybení všeobecného súdu, ktoré neboli alebo nemohli byť odstránené v konaní o veci samej, bol proces ako celok nespravodlivý, v dôsledku čoho môže byť za nespravodlivý považovaný aj výsledok konania (napr. IV. ÚS 65/2025).

20. Pri posúdení, či napadnuté nemeritórne (procesné) rozhodnutie mohlo zakladať porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, ústavný súd vychádza z týchto kritérií: 1. sťažovateľovi bol postupom súdu spôsobený nepriaznivý dôsledok, 2. tento nepriaznivý dôsledok sa vzťahuje na výsledok konania, 3. tento nepriaznivý dôsledok nebolo (nebude) možné korigovať v ďalšom procesnom postupe, prípadne v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

21. Meritórne preskúmanie napadnutého procesného rozhodnutia okresného súdu o doplnení dokazovania ústavným súdom v procesnej situácii, keď všeobecné súdy zatiaľ definitívne nevyčerpali ústavou zverenú kompetenciu (čl. 142 ods. 1 ústavy) rozhodnúť v sporovom konaní týkajúcom sa základných práv sťažovateľa, by bolo porušením princípu subsidiarity ako kompetenčného princípu vymedzujúceho vzťah medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 728/2016).

22. Napadnuté rozhodnutie nemá potenciál bez ďalšieho zasiahnuť do práv sťažovateľa už v tomto štádiu konania. Z pohľadu výsledkovej povahy práva na súdnu ochranu je podstatné, že okresný súd o podanej žalobe dosiaľ nerozhodol, keďže krajský súd mu vrátil vec späť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu zrušenia jeho rozsudku. Až finálne meritórne rozhodnutie ukáže, či okresným súdom vydané procesné rozhodnutie o doplnení dokazovania bolo vecne potrebné. Napokon v prípade neúspechu sťažovateľa v konaní pred okresným súdom bude mať sťažovateľ možnosť svoju argumentáciu uplatniť ďalej aj prostredníctvom riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Ústavný súd, rešpektujúc už zmienený princíp subsidiarity, nie je oprávnený „predbehnúť“ všeobecné súdy a zaujať tak stanovisko k otázkam nastoleným sťažovateľom bez vyslovenia ich právneho názoru v rovine *ratio decidendi*.

23. S poukazom na princíp subsidiarity, konštatujúc nedostatok ústavnoprávnej relevancie pri riešení právnych otázok vyvstávajúcich z procesných rozhodnutí predbežne bez presahu do merita veci, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre neprípustnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

24. Na margo sťažostnej argumentácie ústavný súd dodáva, že dôvodom zrušenia rozsudku okresného súdu (na rozdiel od záverov vyslovených v ústavnej sťažnosti) bolo okrem iného aj nedostatočne vykonané dokazovanie (body 73 až 75 odôvodnenia uznesenia krajského súdu), čo z dôvodu kasačnej záväznosti predstavovalo pre okresný súd obligatórny postup.

25. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu